

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Zuinglius à Luthero tamquam frater recipi petens, repulsam patitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

etialis admittere noluit, tamquam S. Scripturæ & primæ Ecclesiæ ignotam Quem S. Athanasius Catholicorum causam agens, ita refutat, inquit: *In quo te vocabulum hoc offendit? An res, aut vox ipsa? Si res significata antiqua est, vocabuli nouitate offendi non debes. Ecclesia enim nouis rebus usa est, nec tamen res ipsas mutauit.* Idem nos dicere possumus incredulis illis, qui nomē hoc Transubstantiationis, ab Ecclesia, ut eo Sacramentarium error conuinceretur, & antiqua fides retineretur, vsu receptum, in SS. litteris monstrari sibi petunt. at quo animo? descendine? non certe, nam in Conuentu VVormatiensi quum Lutherus negaret Transubstantiationem hanc primitiua Ecclesiæ notam aut creditam fuisse. Cochleus ei ita occurrit. (a) *Quid ais, Luther? Antu, v. S. Ambrosij librum De Sacramentis legisit? Tum Lutherus, Legi, inquit, Verum Ambrosius non dicit Panem mutari, sed conuerti.* Ecce animum nolentem discere, sed evincere; ecce effugium non minus ineptum & ridiculum quam fallum! Ambrosius enim verbo Mutari etiam utitur. *Mutat, inquit, quando uult, instituta Natura, & quid est Trāssubstantiatio apud Catholicos aliud quam mutatio vel conuersio substantiæ panis & uini in corpus & sanguinem Christi, per habentem ad id potestatem ita enim definiunt Catholici, profitentes se aliud eo verbo & c. nolle intelligi, nec intelligere solere.* Nec Ambrosius tantum, sed Cyrillus quoque, S. Augustinus, Eusebius Emisenus, Gregorius Nyssenus Transubstantiationem hanc confirmant; quam uocem Lutherus à Thomistis confictam impudenter asseuerabat. Cui mox Cochleus os obrurauit, producto Lateranensi Concilio, sub Innocentio IV. ante D. Thomæ tempora celebrato. Nouorum nihilominus in Francia Euangelicorum Achilles (b) scribere non erubuit, Transubstantiationem non antiquorum à primis quingentis annis, sed nouorum, atque adeo eorum, quos quotidie uidemus, Patrū esse filiam, extremis his temporibus, tam doctrina quam moribus in Ecclesia plane corruptis naram. Omiram cæcitatem, vel obstinatam potius hæreticorum malitiam! qui si oculos aperirent, hanc eandem Transubstantiationem in Iustino Martyre, (c) Irenæo, (d) Tertulliano, (e) Origene, (f) Basilio, (g) Cyrillo, (h) Chrysostomo, (i) & Augustino, (k) facile essent uisuri. Sed ad Lutherum redeamus, Transubstantiationem quidem negantem, sed ita ut realem præsentiam defendat. Sed Zuingliani illud Lutherō recte obijcere poterant: Si

Corpus Christi realiter est in Sacramento, necesse est ut id fiat aut per motum localem seu loci mutationem, aut per nouam creationem, aut per conuersionem seu mutationē rei unius in aliam. At per motum localem id non fit, si quidem Saluator corpus suum discipulis porrigenis, locum non mutauit, sed corpus suum suis ipse manibus poriauit: iamq; etiam idem in cælu est, ad dexteram Dei Patris. Sed nec noua creatio hic locum habet. Toties enim quoties ad altare fit consecratio, noua fiet creatio, & sic nullum eorum corporum in altari Crucis fuisse sacrificatum Ergo necessario poterat dicere Zuinglianus, ad Papiſticam Transubstantiationem est confugiendum, quam tu, Luther, ipse negas, unde tibi nulla relinquitur ratio exhibendi præsentem in cæna Christum. Post multam disceptationem, animorumque exulcerationem, Luthero vndiq; magnifice se inferente, & quod Zuinglius multis annis ædificasset vno momēto destrūcturū se mināte, discessum fuit ab hac disputaione, in qua sola Discordia & Ambitio præsidebant (l)

VII. Zuinglius lachrymis etiam (sed forte Crocodili) præſente Landgrauiō, ut Schlusſelburgius & Brentius testantur, Lutherum & socios obſectatus est, ut tamquam frater ab ipsis agnosceretur ac reciperetur, quod cum nemine in hac terra pacem ac concordiam quam cum VVirebergensibus esse sibi mallet. (m) At Lutherus elata frōte ac verbis asperis, *Maledicta, inquit, sit talis concordia, qua Dei causa præiudicium aut damnū affert. Ite, ite, Vos habetis aliū spiritū quam nos.* Quæ uerba mirum est quam acerba Zuingliani uisa sint, quibus Lutherus aduersarios uehementer à se exasperatos ipse gloriatur. Et sane non nisi mera hypocriſis poterat in Sacramentarijs fraternitatem à Lutheranis exigere, cū eorundem in substantiali articulo doctrinā uti impiam damnarent. (n) Hinc Zuinglius postea sæpè conquestus fuit, Lutherum tam noxijs schismatis esse causam. *Diabolus, ait, per homines obſtinos nos tentat: qui ueritatem Cæne Dominica ab alijs quam à se productam indignantes, tam*

R 2

quam
a In Luthero Sept. cipite. b Philip. Morn. de Pless cap. 7 lib. 4. Institut. * libr de cap. babyl c Apol 2. d Lib 4. c. 24. e Lib. in Marc. f Lib. 8 cont Celsum g In Liturg. h Catech. 3 & 4. i Homil. 83. in Matth. k Serm 28. de uerb. Dom. Lib. 3 de Trin. &c. Vide Opus Catechisticum Canisij. Tabulam Chronolog. Gualtherij &c. l Sleidan. lib. 6. fol. 148. Lauather. histor. Sacr. fol. 15. 16. d. 3. Selnece. fol. 36. Schlusſelb. lib. 4. App. Theol. Calu. fol. 268. Osiand. ibid. m In pras. lib. de ue. & sal relig. n Vlenberg. Vit. Luth. cap. 20. num. 4.

quam furiosè multo magis quam ipsi Papista vociferantur. & asperius in nos inuehuntur: sed verè uterque æque nocens fuit, tumido animo in arenam proiecti. Et quamuis ad eos conciliandos Landgravius nihil intermitteret, frustra tamen id fuit, Deo iustè Conuentum hunc & Colloquium, quod ex utraque parte erat aduersus Dominum & Christum eius, (a) dissipare. Quin enim nouum morbi genus, quod sudor Anglicus vulgo dicebatur eo tempore Germaniam inuasisset, atque eo tempore in oppido gliscere cepisset, Noui illi Apostoli mortis metu quamprimum inde discesserunt. Consignatum tamen est prius scriptum, quoddam XIV Articulorum, in quos confeserant, utriusque partis subscriptione & nominibus 13. Octob. firmatum & obfirmatum, &c. (b) vt Charitas vtrinq; seruaretur, & à conuicijs abstineretur, donec verus verborum Saluatoris de S. Cœnæ mysterio sensus à Spiritu S. reuelaretur. Lutherus nihilominus aperte protestatus est, non fratrum sed hæreticorum loco eos se habiturum. Et quamuis Landgrauio promississet, nihil se contra eos moliturum, quamprimum tamen VVitebergam redijt, contra Zuinglianos alioque Sacramentarios calamum strinxit, ijs quæ de Colloquio illo falsò circumferabantur, offensus. (c) Peucerus Lutherum in sententia sua obstinate perstiterat, ne doctrinam suam erroris suspectam redderet. Ioannes à Lasco Polonus ad Regem suum scribens, affirmat, Lutherum palmam Zuinglio dare coactum. Sed Lutherus, istorum hominum consuetudinem esse, ait, calumniari & mendari: neque hoc vitium sibi in eis videri, vt qui diabolum habeant ductorem ac doctorem. Imo ipse Anno sequenti 1529. Coburgi agens litens ad Pæapostolum Bremensem datis Disputationis Marpurgensis seriem suo modo recenset. (d) Nec Lutherus tantum, cuius fides suspecta esse poterat, sed Melanchthon quoque de eo colloquio sparsa à Sacramentarijs scripta inficiatur. Vide summam totius huius Colloquij paucis verbis conceptam, & IV. Operum Lutheri Tomo insertam, præfationem, vbi dicit: Lutherum in sententia permansisse, verum Corpus & sanguinem Iesu Christi esse in Cœnâ; nec aduersarios de sua cedere voluisse. Lutherum rogatum vt pro fratribus eos agnoscere vellet, respondisse, Pro fratribus eos se habere non posse: quorum damnat doctrinam. (e) Sed & in epistola ad Martinum Geslicium idem Melanchthon scribit, (f) Zuinglianos suæ Sacramentarium doctrinam in Colloquio Marpurgensi Anno M D XXIX. sibi satis

cognitam, vt qui eam à Christo non habeant. Puerili more eos Philo sophari: nec doctrinam istam diu subsistere posse. Sed ad magnum nostram Sacramentarium Atlantem redeamus.

VII. Zuinglius ille præter alios errores Nestorianismi quoque insimulatur. Voluit eum apud Ioannem, non Verbum caro factum esse, sed Verbum caro facta est, legendum esse; eo quod Deus in corpus mutari non possit; vt notat atque exprobrat ei Lutherus in libro De Concilijs. (f) Verum tamen ipse in Nestorij errorem incidit, (g) quum docuit, Humanam Iesu Christi naturam non esse omnipotentem, neque omnia seuisse aut cognuisse. (g) Zuinglius postea Anno M D XXXV. monitus errorem agnouit, ignorasse se prætexens, quod id dogma Nestorium habuisset assertorem, sed & Ephesini Concilij eam in rem decretam ab eodem aut ignoratam, aut minus rectè perspectam fuisse, inde apparet. Pelagianorum quoque hæresin Zuinglius sequutus est. (h) dicens; hominem sola virtute æternam sibi vitam impetrare posse, æque Catonem & Scipionem cœli adeptos, Aiebat idem, si sui arbitrij res esset, malles esse in eo loco & statu in quo sunt Socrates & Seneca, quam in eo quo sunt Pontifices Romani, Imperatores, & alij Principes Papista. Licet enim boni hi Philo sophi neque ex Verbo neque ex Sacramentis Deum cognouerint; omnibus tamen Dominicani & Franciscani sanctius ac religius vixisse. Quin idem Franciscum regem Francorum alloquens, ait, Eum in vita illa æterna Herculem, Theseum, Socratem, Aristidem, Numam, Camillum, Catones, Scipiones, & alias eiusmodi illustres animas visurum. Hinc magnus eius temporis vitæ exclamabat, vix contineri se quin dicat, Sancte Socrates, Ora pro nobis. (i) Zuinglij hunc Atheismum Lutherus acerbe perstrinxit, Ethnicum eum & Paganum appellans; ac Gualtherus eius generis, & discipuli, nec non tota Tigurina Ecclesia,

a Psal. 2. Act. 4. 26. b Vlenb. loc. cit. Hefius lib. 1. de Hæres. f. 429. Pomar. Chron. Sax. an. 19. Opemrus ibid. Spangenberg. Chron. Mansfeld. c Schlusself. lib. 2. f. 109. Hof. loc. cit. fol. 431. 00 2. d Selnec. li. Recit. fol. 241. 242. & Vlenberg. Vir. Lut. c. 2. num. 4. litteras exhibens. e Peucer. Trait. histor. de Melâ. fol. 13. f Lauarter. histor. Sacr. fol. 16. l. 4. g Lauather fol. 32. h Comment. in epist. ad Hebr. i Eras. Alber. libr. contra Carlstad. Zuingl. in epist. fol. 29. a. & seq. fol. 39. a. Basile apud Sebast. Henric. Petri. & Exposit. fidei Cath. ad Reg. Gallis. k Lauar. in hist. Sacram. fol. 26. an. 36. Bullin. in orthod. Conf.